

VARHAISKASVATUSSUUNNITELMAN PERUSTEIDEN KEHITTÄMINEN

Varhaiskasvatuksen kehittämisohjelma tarpeen

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) on tuonut esille sen, että lasten varhaiskasvatussuunnitelmissa (vasu) ilmeni laadullisia ongelmia. Tulosten perusteella myös lasten yhdenvertaisuuteen varhaiskasvatuspalveluissa ja palvelujen tasaiseen laatuun tulisi kiinnittää huomiota. Paikallista varhaiskasvatussuunnitelman laadintaa haittasivat kireä aikataulu ja puutteelliset resurssit.

Oman haasteensa tuo myös kuntien ja päiväkotien lapsiryhmien moninaiset kokoonpanot: ryhmissä esiintyy lasten vaihtuvuutta ja lasten määrä ryhmissä on kasvanut. Yhteiskunnan muutokset heijastuvat aina myös varhaiskasvatuksen arkeen. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden toimeenpanossa tarvittaisiinkin pitkäjänteistä kehittämisohjelmaa. Henkilöstölle on taattava resurssit suunnitteluun ja kehittämiseen. Työyhteisön sekä lasten vanhempien ja huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö edellyttää jokaisessa yksikössä ja/tai kunnassa säännöllistä koulutusta, kehittämistä, vasu-mentoreita ja henkilöstön työnohjausta jne.

Toimintakulttuurin kehittäminen

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa tulee korostaa johdonmukaisesti koko henkilöstön yhteistyötä ja kaikkien osaamista sekä osaamisen hyödyntämistä toiminnassa laadun ja arvoperustan toteutumisen varmistamiseksi. Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria luodaan yhteistyössä. Toimintakulttuuri on tärkeä osa varhaiskasvatuksen laatua. Erityisesti uuden lain toimeenpanossa tarvitaan työyhteisöjen tiivistä yhteistyötä. Vasun perusteissa yhteistyö varhaiskasvatuksessa kuvataan kuitenkin ainoastaan tehtäväksi huoltajien kanssa tai monialaisen verkoston kanssa. Yhteistyö on huomioitava myös varhaiskasvatussuunnitelman laatimisessa. Varhaiskasvatukseen on kirjoitettu, että päiväkodeissa varhaiskasvatussuunnitelman laatimisesta vastaa varhaiskasvatuksen opettajaksi kelpoinen henkilö ja että lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan yhteistyössä henkilöstön ja lapsen vanhemman tai muun huoltajan kanssa.

Pedagogisen toiminnan korostuminen ja korostaminen ei saa jättää varjoonsa varhaiskasvatuksen kokonaisvaltaista vaikutusta ja merkitystä yhteiskunnallisena palveluna, jolla on monia tehtäviä lapsen ja hänen perheensä elämässä. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa on selkeä sosiaalipedagoginen orientaatio. Sosiaalipedagogisessa ajattelussa ja työtavoissa korostuu osallisuus, toiminnallisuus, dialogisuus, yhteisöllisyys ja arkeen suuntautuneisuus. Kokonaisuuden tulisi selkeämmin näkyä myös varhaiskasvatuksen toiminnan suunnittelun ja toteutumisen viitekehyksessä ja oppimisen alueissa.

Varhaiskasvatustlain uudet velvoitteet näkyväksi toiminnan suunnitteluun ja toteuttamisen

Varhaiskasvatustlain 4§ mukaan lapsen edun tulee ohjata varhaiskasvatuksen suunnittelua, järjestämistä ja päätöksentekoa. Lapsen edun ensisijaisuus tulee näkyä selkeämmin lapsen varhaiskasvatussuunnitelmassa ja toiminnassa lapsiryhmässä. Myös lain 10 § varhaiskasvatusympäristöä koskevat velvoitteet on nostettava näkyväksi varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa ja osaksi varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria.

Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry

Tero Ristimäki
puheenjohtaja

Marjo Katajisto
erityisasiantuntija